

LANDSCHAPSKRANT DIJLELAND

MEI 2018

Regionaal Landschap Dijleland vzw wil zorgen voor natuur en landschap in de streek. Dit doen we samen met de inwoners van de regio en in overleg met overheden en verenigingen betrokken bij de open ruimte. We zijn actief in de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.

Meer weten? www.rld.be

© NATUURPUNT VZW

IN DEZE KRANT:

- Drie koestersoorten om te leren kennen
- Het Alexianenpark in Leuven
- In de bres voor Boer en Natuur

Eropuit in de natuur

WALK FOR NATURE GROENE VALLEI

Zondag 3 juni in Erps-Kwerps

Kom genieten van de natuur, de muziek en animatie, een hapje en een drankje tijdens de Walk for Nature aan het Bezoekerscentrum Groene Vallei.

In de Groene Vallei kan je wel elf verschillende orchideeënsoorten ontdekken.

© NATUURPUNT VZW

© NATUURPUNT VZW

Op de feestweide bij de stand van Regionaal Landschap Dijleland kan je de koesterkermis spelen en kan je je ideeën kwijt voor de natuurlijke buurtspeeltuin die aan het bezoekerscentrum komt.

Programma:

10u30 – 12u00: Symposium Groene Vallei, op naar een robuust valleisysteem!

Vanaf 13u00 doorlopend:

- Wilde orchideeënwandeling Silsombos met landschapsposten onderweg
- Fietstocht (vrij en om 14u00 begeleid) langs de natuurgebieden in de Groene Vallei

- Tentoonstellingen
- Live muziek
- Feestweide met infostands, proevtjes, eten en drinken
- Demonstratie schaapherder
- Kinderzoektocht en animatie
- Brasserie

Plaats:

**Bezoekerscentrum Groene Vallei,
Lelieboomgaardenstraat 60,
Erps-Kwerps (Kortenberg)**

Opgelet! Kom zoveel mogelijk met de fiets! Er is geen parking aan het bezoekerscentrum! Parkeren met de auto kan op 10 minuten wandelafstand: parking kerk Kwerps, parking sporthal Erps-Kwerps, parking voetbalterreinen Erps-Kwerps of parking kerk Nederokkerzeel. Vanaf de parking sporthal Erps-Kwerps kan je met de **paardentram** naar het bezoekerscentrum (€ 1 p.p.).

- **Deelname activiteiten:** € 2 p.p. of € 4 per gezin voor leden Natuurpunt - € 5 p.p. of € 10 per gezin voor niet-leden. Wie tijdens het event lid wordt, krijgt het verschil terugbetaald.
- **Een organisatie van Natuurpunt** i.s.m. Regionaal Landschap Dijleland vzw en met de steun van talrijke partners.

natuurpunt

VLAAMS-
BRABANT

Echte kenners laten je de natuur ontdekken aan de landschapsposten tijdens de Wilde orchideeën-wandeling.

© NATUURPUNT VZW

Deze krant staat bol van de activiteiten waarop je de komende maanden de natuur kan ontdekken. Lees snel verder en kies er enkele uit!

VLAAMS-
BRABANT

Deze Landschapskrant wordt gedrukt met financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en verspreid met de steun van de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.

Natuur in je buurt

DRIE KOESTERSOORTEN OM TE LEREN KENNEN

Drie activiteiten om niet te missen

Je hoeft niet naar het oerwoud te trekken om bijzondere dieren te zien. Ook bij ons in het Dijleland leven enkele soorten die het ontdekken waard zijn. Regionaal Landschap Dijleland zet zich in om de leefgebieden van deze soorten te verbeteren. In deze krant stellen we drie van deze koestersoorten aan je voor en nodigen we je uit om ze tijdens een activiteit in levende lijve te ontmoeten.

De Vroedmeesterpad

De Vroedmeesterpad is een zeldzame, kleine pad - slechts 5 cm groot - met enkele bijzondere eigenschappen. Van deze pad vind je immers nooit eitjes (kikkerdril) in poelen of plassen. De mannetjes wikkelen de eitjes rond hun achterpoten en nemen ze zo mee, drie weken lang. Pas als de larven op het punt staan om uit de eitjes te komen, laat hij ze achter in het water. Ook de roep van deze dieren is speciaal. De mannetjes lokken de vrouwtjes met korte hoge fluittonen! De Vroedmeesterpad houdt van warmte en leeft op zonnige hellingen, liefst met stenige ondergrond. Je kan ze ook vinden op kerkhoven, boerderijen, rond oude gebouwen en in groeves.

In Vlaanderen is de Vroedmeesterpad met uitsterven bedreigd. In het Dijleland kunnen we de soort nog vinden op de grens van de gemeenten Huldenberg, Tervuren en Bertem.

Nacht van de Vroedmeesterpad

Zaterdag 9 juni – Ganzemansgroeve Neerijse

Ben je ook nieuwsgierig naar dit fascinerende diertje? Tijdens wandelingen – met of zonder gids - kan je kennismaken met deze unieke soort, de zandgroeve en het prachtige kleinschalige landschap er omheen. Ook een fluitconcert van de Vroedmeesterpad behoort tot de mogelijkheden. En met je deelname aan een biologische wijnproeverij draag je bij aan het creëren van nieuwe leefgebieden voor deze paddensoort.

- **Alle info op:** www.nachtvande vroedmeesterpad.be
- **Organisatie:** Natuurpunt Druivenstreek i.s.m. Regionaal Landschap Dijleland vzw.

Het Vliegend hert

Het Vliegend hert is één van de grootste kevers die in Europa voorkomen. De mannetjes worden maar liefst 8 cm groot en hebben grote kaken die doen denken aan het gewei van een hert. Vandaar de naam van dit beestje. De kaken zien er gevaarlijk uit, maar hij kan hier niet mee bijten. Ze dienen vooral om concurrenten mee te bekampen en om vrouwtjes en vijanden te imponeren.

Op warme zomeravonden vliegen deze kevers luid snorrend in het rond op zoek naar een partner. Ze leggen hun eitjes in dood hout zoals oude boomstronken. Daarin ontwikkelen de larven zich, etend van het vermoldme hout. Het Vliegend hert is vrij zeldzaam in België. Het is een soort die houdt van lichtrijke bossen. Maar in het Dijleland komt de belangrijkste populatie voor in zonnige tuinen in het centrum van Overijse.

Op jacht naar het Vliegend hert

Zaterdag 30 juni – 20u00 – Gemeentehuis Overijse

Wil je ook eens een Vliegend hert zien of horen vliegen? Wandel dan met ons mee. Eerst legt expert Amo Thomaes van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) uit wat inwoners kunnen doen om deze kever een handje te helpen. Nadien gaan we samen in de schemering op zoek naar deze reuzen. De route brengt ons door het hart van de grootste resterende populatie in Overijse centrum. De avond start om 20u00 met een presentatie in de Justus Lipsius zaal van het gemeentehuis, Justus Lipsiusplein 9, Overijse. De wandeling vertrekt en eindigt hier nadien ook.

- **Deelnemen is gratis.**
- **Organisatie:** Regionaal Landschap Dijleland vzw i.s.m. gemeente Overijse en INBO.

De Gewone dwergvleermuis

De dwergvleermuis is onze kleinste vleermuis: slechts 3 tot 4,5 cm groot. Het zijn zoogdieren en ze leven van insecten. Net voor zonsopgang vliegen ze uit om te gaan jagen. Je ziet ze vaak fladderen in een groene bebouwde omgeving, rond gebouwen en straatlantaarns, langs bomerijen of houtkanten, in tuinen en parken. Daar komen ze talrijke muggen, gaasvliegen en nachtvinders vangen. Tot de helft van hun lichaamsgewicht eten ze op aan insecten per nacht! Om prooien te lokaliseren gebruiken ze echolokalisatie. Ze hebben als het ware een soort van ingebouwde sonar. Ze kunnen tijdens het vliegen makkelijk ter plaatse hangen, zoals een helikopter, om dan pijlsnel achter een prooi aan te schieten.

De Nacht van de Vleermuis

Zaterdag 25 augustus – vanaf 20u00 - Alexianenpark Leuven

Breng een zaklamp mee voor deze bewegwijzerde wandeling van 3 km door het Alexianenpark (artikel over het park verder in deze krant). Onderweg laat een vleermuiskenner met batdetector je de geluiden horen die vleermuizen maken met hun sonar. Ontdek ook de recent opgegraven Leuvense stadsijkelder, die een tweede leven krijgt als vleermuizenverblijf. Kom ook meer te weten over de geschiedenis en natuurpracht van het Alexianenpark.

Starten kan doorlopend tussen 20u00 en 21u30 aan de parking van het Lemmensinstituut, Lemmensberg 3, Leuven.

- **Deelnemen is gratis voor leden van de organiserende verenigingen en inschrijven is niet nodig. Niet-leden betalen 5 euro. Kinderen nemen gratis deel.**
- **Organisatie:** Natuurpunt Leuven, Leuvens Historisch Genootschap en Regionaal Landschap Dijleland vzw i.s.m. Stad Leuven, UZ Leuven, LUCA School of Arts en KSO Lemmensinstituut, met financiële steun van de Provincie Vlaams-Brabant.

 Natuur in de stad

HET ALEXIANENPARK

Een verborgen pareltje in Leuven

Het Alexianenpark - ook gekend als Lemmenspark - is een verborgen stukje natuur gelegen tussen Gasthuisberg en het Lemmensinstituut. Het park lag er tientallen jaren verwaarloosd bij, tot UZ Leuven en Regionaal Landschap Dijleland vzw de handen in elkaar sloegen om er weer een mooie natuurparel van te maken.

We stelden ondertussen een beheerplan op voor het park voor de komende twintig jaar. De oude hoogstamboomgaard kreeg een stevige onderhoudsnoei en we plantten nieuwe hoogstamfruitbomen bij aan. Het bos onderging een noodzakelijke dunning en aan de rand plantten we een gevarieerde struikbegroeiing aan met inheemse soorten. Zo zal het bos een rijkere structuur en diversiteit krijgen.

In de komende jaren maken we werk van de betere ontsluiting en zichtbaarheid van het park. Er komen duidelijkere toegangen en paden, we leggen een natuurleerpad aan en

zorgen voor het herstel van de historische knottenhaagbeukendreef.

Wil je het park nu al bezoeken dan kan dat via de Sellekensstraat of vanaf de toegangswegen naar Gasthuisberg (in de buurt van het ronde punt). Tijdens de Nacht van de Vleermuis (zie aankondiging hiernaast) krijg je de unieke kans om het park beter te leren kennen en mee op zoek te gaan naar de vleermuizen die er vertoeven.

Sinds 2000 is het park eigendom van UZ Leuven en publiek toegankelijk. Schapen houden nu het gras in de boomgaard kort.

De broeders Alexianen legden eind 19e eeuw het park aan als ommuurde tuin bij hun klooster (nu het Lemmensinstituut). Je vindt er vele historische elementen met een hoge natuurwaarde, zoals een aantal imposante beuken.

 Boswachterswoning
De Fonteyn wordt...

STREEKHUIS DIJLELAND

*Zoet Water,
Oud-Heverlee*

De historische boswachterswoning De Fonteyn ligt een beetje verborgen aan het Zoet Water, naast de kapel Onze-Lieve-Vrouw Van Steenberg en de alom bekende Minnebron. Het gebouw wordt gerenoveerd en krijgt een nieuwe bestemming als Streekhuis Dijleland.

Samen met Tie Roefs, gedeputeerde voor milieu en duurzaamheid, Tom Dehaene, gedeputeerde voor erfgoed, en Maggy Steeno, schepen van oa. cultuur en huisvesting in Oud-Heverlee, namen we een kijkje in de boswachterswoning.

“Door de daling van het aantal boswachters in Vlaanderen, verliezen steeds meer boswachterswoningen hun functie. Een herbesteding, die rekening houdt met de vaak kwetsbare omgeving waarin deze gelegen zijn, is dikwijls aangewezen. Het streekhuis geeft hieraan een uitstekende invulling.” zegt Tom Dehaene. “De nabijgelegen bron, de kapel en de Zoete Waters zullen helpen om het streekhuis bekendheid te geven.”

Maggy Steeno ziet in het streekhuis kansen voor betere samenwerking voor het verenigingsleven van Oud-Heverlee. “De samenwerking met de verschillende verenigingen is belangrijk, want elke vereniging kan iets waardevol toevoegen. De gemeente ondersteunt daarom dit initiatief. Het zou ook fijn zijn mocht het

V.l.n.r.: gedeputeerde Tie Roefs, Jan Verroken van Regionaal Landschap Dijleland, Marc Artois van de Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud, Emilie Spreutels van de Vrienden van Onze-Lieve-Vrouw van Steenberg, Paul Coeckelbergh van de Geschied- en Heemkundige kring Oud-Heverlee, schepen Maggy Steeno en gedeputeerde Tom Dehaene.

streekhuis een centraal punt zijn waar wandel- en fietskaarten beschikbaar zijn en waar geleide wandelingen kunnen vertrekken.”

Het streekhuis biedt ook kansen voor natuureducatie. Het Regionaal Landschap Dijleland en de Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud zetten in hun dagelijkse werking sterk in op educatie en het vergroten van de kennis over natuur bij een breed publiek. “Het onderbrengen van een educatief centrum op een strategische locatie, biedt beide organisaties mogelijkheden, zoals de aanleg van een natuurleerpad met aandacht voor de koesterburen en een educatieve bijenhal.” vertelt Tie Roefs. “Want, waar kun je beter leren over de natuur dan in de natuur zelf?”

Verleden, heden en toekomst van het Zoet Water en het Streekhuis Dijleland

Zondag 27 mei – 14u00 – Zoet Water

Kom meer te weten over het beheerplan voor het Zoet Water, de geschiedenis van De Fonteyn en omgeving en de plannen voor het streekhuis. Na een woordje uitleg aan de kapel, kan je een lange of korte wandeling volgen, onder leiding van boswachters van het Agentschap Natuur en Bos en natuurgidsen van De Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud. We sluiten rond 16u30 af met een hapje en drankje aan het toekomstige Streekhuis Dijleland.

- **Start om 14u00** op de parking aan De Roosenberg (diverse parkeermogelijkheden aldaar).
- **Gratis deelname.**
- **Organisatie:** Agentschap Natuur en Bos, Regionaal Landschap Dijleland vzw, Geschied- en Heemkundige Kring van Oud-Heverlee, gemeente Oud-Heverlee, Vrienden van de Kapel van Steenberg en Vrienden van Heverleebos en Meerdaalwoud.

De patrijs is een kapstoksoort binnen dit project. Regionaal Landschap Dijleland vzw gaat samen met de partners op zoek naar gemotiveerde landbouwers met geschikte percelen om een patrijzenakker in te zaaien.

Nieuw project

IN DE BRES VOOR BOER EN NATUUR

Op weg naar een vijfsterrenlandschap

Regionaal Landschap Dijleland vzw ondersteunt landbouwers die van hun land een vijfsterrenlandschap willen maken. Hoe doen we dit? Onze nieuwe projectmedewerkster Hanna vertelt het je!

Hanna: "Het landschap interessanter maken voor boer en natuur kunnen we doen door nuttige dieren aan te trekken. Denk aan bestuivers en plaagbestrijders zoals bijen, vleurmuizen en torenvalk. Ook willen we die dieren die typisch zijn voor het landbouwlandschap, zoals akkervogels, meer kansen geven. En verder kunnen we ook kleine landschapselementen zoals bloesemheggen of bomenrijen aanplanten en het landschap zo verfraaien."

Wat zijn de voordelen hiervan voor het landbouwbedrijf?

Hanna: "Sommige maatregelen, zoals de aanleg van bloemenranden of het plaatsen van nestkasten, kunnen de bestuiving van gewassen verbeteren of helpen bij

het natuurlijk bestrijden van plaagsoorten. Andere maatregelen helpen in de strijd tegen erosie of bieden een bufferende werking tegen de klimaatverandering. En aanplantingen zorgen natuurlijk ook voor een mooie inpassing in het landschap en daar profiteert iedereen van: de boer zelf, omwonenden, wandelaars en fietsers..."

Welke ondersteuning biedt het Regionaal Landschap Dijleland precies aan landbouwers?

Hanna: "We helpen kiezen welke maatregelen nuttig en haalbaar zijn en maken zo een voorstel op maat van het bedrijf. Dat is vrijblijvend en gratis. We helpen daarna ook bij de realisatie van de gekozen maatregelen. Daarbij dragen wij ook een deel van de kosten."

"Samen maken we het landschap aantrekkelijker voor Boer en Natuur!"

Ben je landbouwer en heb je interesse in dit project?
Contacteer Hanna:
hanna.stynen@rld.be of 016 40 85 58.

Dit project is een innovatief plattelandproject met steun van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling en is een samenwerking tussen verschillende partners en i.s.m. Patrijzenwerkgroep Vlaams-Brabant en Agrobeheercentrum Dijleland.

Workshop

HOE LEG IK EEN BLOEMENWEIDE AAN?

Zaterdag 29 september in Haacht

Een bloemenweide is wat natuurbeheerders een hooiland noemen. Het bestaat uit meerjarige planten, zoals margriet en knoopkruid. Dit is een groot verschil met een bloemenakker, die uit eenjarige planten bestaat, zoals klaproos en korenbloem.

Een bloemenweide kan je op verschillende manieren aanleggen. Je kan starten met kale grond en alles inzaaien. Je kan ook beginnen met een bestaand gazon of grasland en hierin een aantal gewenste plantensoorten inbrengen. In beide situaties is het belangrijk dat de grond niet te voedselrijk is want dan krijg je een dominantie van gras-

sen. Na de aanleg is vooral het beheer van belang. Zonder het juiste beheer zal de bloemenrijkdom immers niet blijven bestaan. Tijdens deze cursus van een halve dag (9u30 - 12u30) leer je alles over de aanleg en het beheer van bloemenweides. Daarna kan je thuis zelf aan de slag.

- **Locatie:** GC Den Breughel Wespelaarsesteenweg 85, 3150 Haacht
- **Inschrijven:** www.inverde.be. Ga naar 'Opleidingen en studiedagen' en kies 'Bloemenweide - aanleg en beheer'.
- **Kostprijs:** 24 euro
- **Organisatie van deze workshop:** Regionaal Landschap Dijleland vzw i.s.m. Inverde en met de steun van de gemeente Haacht.

GRATIS TUINADVIES

Zaterdag 29 september 2018 - 14u00 tot 18u00 - GC Den Breughel Haacht

Heb je plannen om je siertuin (opnieuw) aan te leggen? Maar twijfel je nog of je de juiste keuzes maakt? Schrijf je dan in op www.vlaamsbrabant.be voor 45 minuten gratis en persoonlijk tuinadvies. Breng je tuinplan of -ontwerp mee en bespreek het met een tuinexpert van de provincie Vlaams-Brabant.

Wil je streekeigen hagen of bloeiende struiken aanplanten? Een medewerker van het Regionaal Landschap Dijleland kan je helpen bij het kiezen van de juiste soorten en het bepalen van de benodigde aantallen plantgoed. Hij of zij kan je ook wegwijs maken in de samenaankoop voor streekeigen, gemengde hagen en heggen die dit najaar georganiseerd wordt in de provincie. Inschrijven voor dit deel is niet nodig. Kom gewoon langs tussen 14u00 en 18u00.

Over de samenaankoop hagen lees je alles in de volgende Landschapskrant Dijleland (september).

Vragen, suggesties of opmerkingen?
Contacteer ons:
Regionaal Landschap Dijleland vzw (RLD vzw)

Interleuvenlaan 64,
3001 Heverlee
Tel/fax: 016 40 85 58
info@rld.be
www.rld.be

De Landschapskrant Dijleland verschijnt tweemaal per jaar en wordt huis-aan-huis bedeed (behalve in Leuven).

Verantwoordelijke uitgever:
Jan Verroken, coördinator RLD vzw
Redactie: RLD vzw
Vormgeving: Roel Thoné - www.sakado.be
Druk: Graphius
Oplage: 76.000

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier, met inkt op plantaardige basis en zonder schadelijke solventen.

Regionaal Landschap Dijleland vzw is een samenwerkingsverband tussen de provincie Vlaams-Brabant, de dertien aangesloten gemeenten en verenigingen actief op het vlak van natuur en landschap, landbouw, erfgoed, jacht, recreatie en toerisme. We krijgen financiële steun van Vlaanderen, de provincie Vlaams-Brabant en de aangesloten gemeenten.

Je woont in Leuven?

Abonneer je op de Landschapskrant!

In Groot-Leuven wordt de Landschapskrant niet huis-aan-huis bedeed. Je kan er een krantje meepikken in één van de openbare gebouwen. De milieudienst van de stad houdt evenwel een abonneelijst bij. Als Leuenaar kan je hierop inschrijven door een mailtje te sturen naar geert.vanhorebeek@leuven.be en dan krijg je de nieuwe Landschapskrant telkens gratis toegestuurd met de post. Doen!